

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 471/2018-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. júna 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného advokátkou JUDr. Andreou Čechovičovou, Dolné bašty 2, Trnava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 21 T 118/2011 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČIA] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 21 T 118/2011 porušené boli.

2. Okresnému súdu Nitra prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 21 T 118/2011 konal bez zbytočných prieťahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Nitra povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Nitra je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 325,42 € (slovom tristodvadsaťpäť eur a štyridsaťdva centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Andrey Čechovičovej, Dolné bašty 2, Trnava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. septembra 2018 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 T 118/2011 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti predovšetkým vyplynulo, že sťažovateľ je v napadnutom konaní v postavení obžalovaného v III. rade pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), c), d), ods. 2 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona. Okresný súd rozhodol v napadnutom konaní 28. apríla 2014 rozsudkom, ktorý 24. októbra 2014 Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) na základe odvolaní obžalovaných a prokurátora v celom rozsahu zrušil

a vrátil okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie. Sťažovateľ tvrdí, že „od tejto doby je okresný súd nečinný.“.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zdôrazňuje, že „do dnešného dňa nebolo v danej veci právoplatne rozhodnuté, pričom od podania obžaloby až doposiaľ, uplynulo takmer 7 rokov a od rozhodnutia Krajského súdu v Nitre, ktorým nariadil vykonať nové konanie a rozhodnúť vo veci uplynuli takmer 4 roky bez konania hlavného pojednávania.“.

4. Vzhľadom na uvedené, poukazujúc na prietahy v napadnutom konaní, ktoré podľa názoru sťažovateľa svojím postupom a nečinnosťou spôsobil okresný súd, sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 T 118/2011 bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zároveň tiež v petite ústavnej sťažnosti požadoval prikázať okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietahov, a priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 15 000 € ako aj úhradu trov konania.

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 471/2018-11 z 26. septembra 2018 ju prijal v celom rozsahu na ďalšie konanie.

6. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k ústavnej sťažnosti a zároveň oznámila, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedníčka okresného súdu v prípise sp. zn. Spr. 1241/2018 z 15. októbra 2018 súhlasila s upustením od ústneho pojednávania.

7. Predsedníčka okresného súdu v citovanom prípise v podstatnom uviedla:

„Okresný súd Nitra rozhodol vo veci rozsudkom dňa 28.04.2014. Na neverejnom zasadnutí Krajský súd v Nitre o odvolaniach prokurátora a obžalovaných v predmetnej veci rozhodol dňa 24.10.2014 tak, že prvostupňový rozsudok zrušil a prikázal Okresnému súdu Nitra, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol (čl. 3444). Spis bol

z Krajského súdu v Nitre na prvostupňový súd vrátený dňa 21.11.2014 a zákonný sudca dal dňa 26.11.2014 pokyn na expedovanie rozhodnutia nadriadeného súdu...

... hlavné pojednávanie vo veci, po zrušujúcom rozhodnutí nadriadeného súdu, sa predsedovi senátu JUDr. Sopúchovi doposiaľ nepodarilo otvoriť najmä pre opakované problémy so zaistením účasti obžalovaných vietnamskej národnosti na hlavnom pojednávaní... Súd musí teda vykonávať pátranie po pobyte obžalovaných jednak vo Vietname a aj na území Slovenska, prostredníctvom cudzineckej polície a Interpolu.

K namietanej dĺžke konania prispeli teda výlučne obžalovaní vietnamskej národnosti, ktorých postoj nemohol prvostupňový súd z procesného hľadiska ovplyvniť (pre uplynutie celkovej lehoty väzby), pretože súdu sa nepodarilo doručiť predvolania obžalovaným na adresy súdu známe zo spisu, pričom nie je vylúčené, že niektorí z nich aj opustili územie SR. Správanie procesných strán (obžalovaných) v tomto zmysle nie je možné pričítať na vrub sudcu. Je pravdou a vyplýva to aj zo spisu, že sťažovateľ svojim konaním neprispel k odročovaniu nariadeného hlavného pojednávania, ale toto pojednávanie nebolo možné vykonať prioritne pre neprítomnosť ďalších spoluobžalovaných, nakoľko ide o konanie o obzvlášť závažnom zločine, ktoré bolo kvalifikované ako konanie spáchané organizovanou skupinou a Trestný poriadok účasť všetkých obžalovaných na konaní striktné vyžaduje, pokiaľ títo nedali súhlas na vykonanie hlavného pojednávania v ich neprítomnosti, alebo pokiaľ neboli splnené podmienky na konanie proti ušlému.

Vzhľadom na hore uvedené, poukazujúc na chronológiu postupu zákonného sudcu a objektívne okolnosti, s ktorými sa zákonný sudca musel v konkrétnej veci postupne vysporiadať konštatujem, že postup zákonného sudcu JUDr. Vladimíra Sopúcha s ohľadom na všetky prekážky v konaní bol plynulý, vo veci konal bez zbytočných prietahov, ktoré by boli spôsobené jeho subjektívnou nečinnosťou. Podľa názoru Okresného súdu Nitra ide o skutkovo aj právne zložitú a rozsiahlu skupinovú vec s cudzím prvkom, kde je potrebné vysporiadať sa jednak so skutkovými okolnosťami a jednak s právnou kvalifikáciou konania obžalovaných.“

Predsedníčka okresného súdu v citovanom prípise podrobne uviedla termíny hlavného pojednávania, ktoré boli opakovane odročené, a pripojila tiež chronológiu procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní po návrate zákonného sudcu z dlhodobej práceneschopnosti od mája 2018.

8. Následne ústavný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa, aby sa vyjadrila, či trvá na ústnom pojednávaní, a zároveň jej zaslal vyjadrenie predsedníčky okresného súdu sp. zn. Spr. 1241/2018 z 15. októbra 2018 na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska.

9. Právna zástupkyňa sťažovateľa v podaní doručenom ústavnému súdu 11. decembra 2018 oznámila, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania, a uviedla, že *„všetky podstatné skutočnosti sme uviedli v sťažnosti, prieťahy v konaní vyplývajú aj z vyjadrenia predsedníčky OS Nitra a ústne pojednávanie by pravdepodobne vec viac neobjasnilo.“*

II.

10. Zo spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie a z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu ústavný súd zistil nasledujúci prehľad procesných úkonov:

Dňa 17. októbra 2011 bola okresnému súdu podaná obžaloba.

Dňa 28. apríla 2014 okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom.

Dňa 24. októbra 2014 krajský súd rozhodol o odvolaniach prokurátora a obžalovaných tak, že prvostupňový rozsudok okresného súdu z 28. apríla 2014 zrušil a prikázal okresnému súdu, aby vec znovu prejednal a rozhodol.

Dňa 21. novembra 2014 bol spis vrátený z krajského súdu späť okresnému súdu.

Hlavné pojednávanie nariadené na 12. január 2015, 9. február 2015, 2. marec 2015, 13. apríl 2015, 4. máj 2015, 1. jún 2015, 21. september 2015, 30. november 2015, 21. marec 2016, 30. máj 2016, 14. september 2016, 16. november 2016, 18. január 2017, 30. január 2017, 6. marec 2017, 24. apríl 2017, 19. jún 2017, 20. september 2017 bolo odročené z dôvodu, že predvolania na hlavné pojednávanie sa obžalovaným vietnamskej národnosti nepodarilo doručiť.

Hlavné pojednávanie nariadené na 17. január 2018 bolo zrušené z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti zákonného sudcu.

Dňa 4. decembra 2017 bola vec prerozdelená novej zákonnej sudkyňi a vyšší súdny úradník realizoval v napadnutom konaní úkony potrebné pre zistenie aktuálnych pobytov obžalovaných: pátranie po pobyte obžalovaných, vypracovanie podkladov pre právnu

pomoc vo Vietname, zaistenie informácií o obžalovaných cudzincoch prostredníctvom cudzineckej polície, ako aj rozhodnutie o trovách obhajcov.

Dňa 4. mája 2018 požiadal okresný súd oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Nitra o vypátranie pobytu obžalovaných vietnamskej národnosti: 1. P [REDACTED], 2. [REDACTED], 3. [REDACTED], 4. [REDACTED], 5. [REDACTED].

Dňa 21. mája 2018 bola okresnému súdu doručená odpoveď z Národnej ústredne Interpol týkajúca sa obžalovaného [REDACTED].

Dňa 21. mája 2018 bola okresnému súdu doručená odpoveď z Okresného riaditeľstva Policajného zboru Topoľčany týkajúca sa obžalovaného [REDACTED].

Dňa 19. júla 2018 zaslal okresný súd Národnej ústredni Interpol doplnenie údajov o obžalovaných [REDACTED] a [REDACTED].

Dňa 19. júla 2018 zároveň požiadal okresný súd o prešetrenie pobytu obžalovaných [REDACTED] a [REDACTED] Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Bratislava II. Odpoveď bola okresnému súdu doručená 26. júla 2018.

Dňa 2. augusta 2018 bola okresnému súdu doručená odpoveď oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Nitra týkajúca sa pobytu obžalovaného [REDACTED].

Dňa 2. októbra 2018 nariadil zákonný sudca hlavné pojednávanie na 30. november 2018.

Podľa informácie poskytnutej okresným súdom bolo hlavné pojednávanie nariadené na 30. november 2018 odročené na 30. január 2019, následne na 1. apríl 2019. Aktuálne je vo veci nariadený termín hlavného pojednávania na 5. jún 2019. Napadnuté konanie nebolo ku dňu rozhodovania ústavného súdu právoplatne skončené.

III.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

12. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13, § 16 až § 28, § 32 až § 248, § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

13. Vzhľadom na oznámenia predsedníčky okresného súdu a právnej zástupkyne sťažovateľa, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

14. Podľa čl. II bodu 5 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) na konanie vo veciach patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu je v jednotlivých prípadoch príslušný ten senát ústavného súdu, ktorého členom je sudca spravodajca, ktorému bola vec pridelená. V súlade s čl. II bodom 3 rozvrhu práce pracuje druhý senát ústavného súdu v zložení Jana Laššáková (predsedníčka senátu), Peter Molnár a Ľuboš Szigeti. Vzhľadom na uvedené senát ústavného súdu rozhodol vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľa v takom zložení, ako to je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

15. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 T 118/2011 dochádza k porušovaniu

základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02, I. ÚS 132/03).

17. Podľa judikatúry ESLP má obvinený právo na to, aby o jeho trestnom obvinení bolo rozhodnuté v primeranej lehote. Toto právo je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Podmieňuje priamo spravodlivý charakter konania tým, že zabraňuje strate dôkazov alebo oslabeniu ich dôkaznej hodnoty. Bráni tiež tomu, aby obvinený bol príliš dlho vystavený zásahom do svojich práv a slobôd a neistote o svojom osude (rozsudok ESLP vo veci Wemhoff v. Nemecko z 27. 6. 1968).

18. Pokiaľ ide o primeranosť lehoty, v ktorej má byť vec obvineného prerokovaná, je pojem „primeraná lehota“ relatívny. Primeranosť doby konania sa posudzuje podľa konkrétnych okolností prípadu (napr. rozsudok ESLP vo veci König v. Nemecko z 28. 6. 1978).

19. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti, ktorá je plne aplikovateľná i po zmene právnej úpravy, konštantne vychádza z názoru, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia

neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04). Pre naplnenie základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány (napr. všeobecné súdy) vec len prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony (bez ohľadu na ich počet) a právoplatne nerozhodli (napr. I. ÚS 118/02).

20. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa strana sporu obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie, resp. v ktorej sa účastník trestného konania, proti ktorému je podaná obžaloba, nachádza.

21. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom, a teda či bolo alebo nebolo porušené základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: (1) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04, I. ÚS 398/2016). V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu prerokúvanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

22. Pokiaľ ide o význam veci pre sťažovateľa, vo všeobecnosti platí, že doba trestného konania sa posudzuje prísnejšie než doba konania v občianskoprávných veciach, a to vzhľadom na dôsledky trestného konania pre obvineného [obmedzenie práv a slobôd, vplyv na povosť, postavenie v zamestnaní a pod. (napr. rozsudok ESĽP vo veci Bagetta v. Taliansko z 25. 6. 1987)].

23. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že ide o vec, ktorá z právneho hľadiska nevykazuje črty mimoriadnej zložitosti a tvorí súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov. S tvrdením predsedníčky okresného súdu, že ide o právne zložitú vec, sa ústavný súd nestotožnil. Z hľadiska skutkovej zložitosti ústavný súd pripúšťa, že k predĺženiu konania mohlo čiastočne prispieť, že v napadnutom konaní bolo obžalovaných viacero osôb, z nich niektoré cudzej štátnej príslušnosti, a bolo potrebné zistiť ich aktuálny pobyt. Napriek tomu však ústavný súd zastáva názor, že v okolnostiach danej veci pri sústredenejšom a najmä efektívnejšom postupe okresného súdu bolo možné plynulo postupovať tak, aby bol čo najskôr odstránený stav právnej neistoty sťažovateľa.

24. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd konštatuje, že nezistil také okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na ťarchu sťažovateľa pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priesťahom, teda neprimeraná dĺžka napadnutého konania nebola vyvolaná správaním sťažovateľa.

25. Napokon ústavný súd pristúpil k hodnoteniu tretieho kritéria, a to samotného postupu okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej zbytočné priesťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, t. j. takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

26. Ústavný súd sa podrobne oboznámil s doterajším priebehom napadnutého konania a zistil, že sa začalo 17. októbra 2011 podaním obžaloby okresnému súdu, trvá 7 rokov a takmer 8 mesiacov a doteraz nie je právoplatne skončené. Aj keď sa spis približne 6 mesiacov nachádzal na krajskom súde v rámci odvolacieho konania, je zrejmé, že okresný súd nezvolil v napadnutom konaní taký procesný postup, ktorý by smeroval k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádzal.

27. Ústavný súd zistil, že najmä v štádiu konania po zrušujúcom rozhodnutí krajského súdu a vrátení vecí späť okresnému súdu bol postup okresného súdu neefektívny, čo vyplýva najmä zo skutočnosti, že nariadil celkovo 23 termínov hlavného pojednávania, ale ani jedno sa nekonalo.

28. Ústavný súd napokon zdôrazňuje, že z ústavnoprávneho hľadiska je v okolnostiach danej veci neakceptovateľné, aby napadnuté konanie, obzvlášť ak ide o trestné konanie, nebolo ani po takmer 8 rokoch právoplatne skončené.

Ústava vo svojom siedmom oddiele druhej hlavy v rámci úpravy práva na súdnu ochranu pripisuje osobitný význam tomu, aby sa spravodlivosť nevykonávala s oneskorením, ktoré by mohlo ohroziť právo na súdnu ochranu vo svojej podstate, a tým ohroziť aj dôveryhodnosť justície. Ústava takto zaviazala predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti na prijatie príslušných opatrení umožňujúcich prerokovanie napadnutých vecí bez zbytočných prietáhov, a tým aj vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote (I. ÚS 39/00, I. ÚS 55/02, IV. ÚS 26/02).

29. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd v napadnutom konaní spôsobil vznik zbytočných prietáhov, čím porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

30. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Keďže napadnuté konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti ešte právoplatne skončené, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 21 T 118/2011 konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

31. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie [obdobne § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde].

32. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Podľa § 135 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v lehote do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu priznané finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nezaplatí, zvyšuje sa finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

33. Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 15 000 € a túto svoju požiadavku odôvodnil jednak samotným porušením svojich práv a taktiež zásahom „do jeho právnej istoty a postavenia“.

34. Vychádzajúc z doterajšej dĺžky napadnutého konania a prihliadajúc na obdobia nečinnosti a neefektívnej činnosti okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že v posudzovanej veci existujú dôvody na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na celkovú dobu napadnutého konania, jeho priebeh a na mieru zavinenia okresného súdu na vzniknutých prierahoch vzhľadom na faktickú zložitosť veci s cudzím prvkom. Podľa názoru ústavného súdu konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci zodpovedá priznanie finančného zadosťučinenia v sume 1 000 €, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu.

V.

35. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov právneho zastúpenia, ktoré sťažovateľovi vznikli v konaní pred ústavným súdom.

36. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

37. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov právneho zastúpenia sťažovateľa vychádzal z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

38. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2018 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti).

39. Podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky bola v 1. polroku roka 2017 (§ 1 ods. 3 vyhlášky) priemerná mesačná mzda v hospodárstve Slovenskej republiky v sume 921 € (z toho jedna šestina v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky sa rovná sume 153,50 € a jedna stotina v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky sa rovná sume 9,21 €).

40. Sťažovateľovi patrí ako náhrada trov právneho zastúpenia náhrada za 2 úkony právnej služby v roku 2018 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky spolu v sume 307 €. Zároveň mu patrí režijný paušál v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky spolu v sume 18,42 €. Celková suma náhrady trov konania predstavuje sumu 325,42 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

41. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

42. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júna 2019